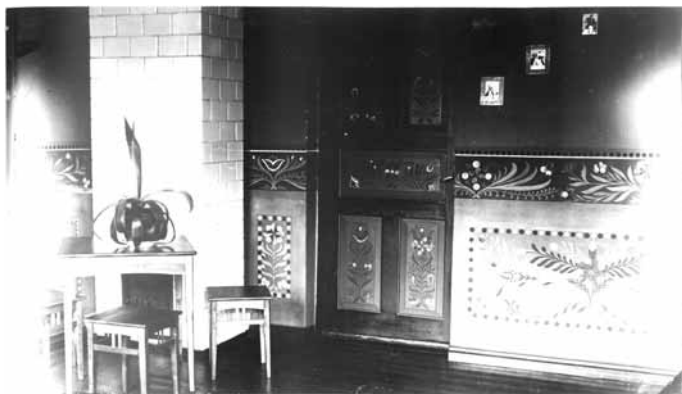


# Dzieje ciechocińskiego szkolnictwa (cz. II)

Poniżej prezentujemy Państwu kolejne ciekawostki dotyczące historii ciechocińskiego szkolnictwa - odpisy z kroniki szkolnej oraz artykuły z miejscowej prasy.



Świetlica szkolna w 1934 r.

- W 1886 roku szkoła otrzymuje nazwę *Naczalnoje uczyliczce*, tj. szkoła początkowa.

- W 1890 (...) do zapisu zgłosiło się 160 dzieci, a w klasie można pomieścić zaledwie 60 do 66 uczniów. (nauczyciel Jan Osiński - red.) Stawia przeto wniosek o otwarcie drugiej szkoły, lecz otrzymuje odpowiedź, aby przyjął tyle dzieci, ile klasa pomieści, resztę zaś odprawił do domu.

- W 1895 roku przybywa do Ciehocinka naczelnik kraju - książę Imeretyński; w powitaniu go dziatwa szkolna (...) bierze udział.

- W 1896 roku otrzymuje Osiński polecenie władz, aby na 14 maja tego roku przygotował dzieci do wzięcia udziału w tryumfalnej uroczystości, jaka odbędzie się w Ciehocinku z okazji koronacji pary cesarskiej.

- W 1897 roku miejsce Jana Osińskiego zajmuje Własysław Samoraj, który przyjmuje do szkoły 111 uczniów, w tym 6 wyznania mojżeszowego; 96 spośród nich było pochodzenia włościańskiego, 6 mieszczkańskiego i 9 szlacheckiego. \*\*

- Ze Starego Ciehocinka szkołę przeniesiono do Aleksandrówki (wieś) do posesji Ciechoreskiego, należącej obecnie do Jana Kordańskiego przy zbiegu ulic Aleksandrówka i Włocławska. Benjamin Kościelecki wskazuje na zbieg ulic Narutowicza i Zdrojowej. \*\*

- W 1904 roku Stanisław Makomaski, następca Samoraja otrzymuje polecenie od władz rosyjskich, by uczniów niepoprawnych wydalac z szkoły bez prawa powtórnego przyjęcia. \*\*

- W 1905 roku rodzice wtargnęli do szkoły, by zaprotestować przeciwko prowadzeniu wykładów w języku rosyjskim, jednak władze szkolne nakazały używanie języka rosyjskiego podczas lekcji, choćby dla jednego ucznia.

- W marcu 1906 roku Makomaski otrzymał okólnik, zezwalający na prowadzenie wykładów wszystkich przedmiotów w języku polskim. \*\*

- W 1907 roku na miejsce poprzednika przychodzi Józef Kowalski, przyjmuje do szkoły 95 dzieci; 58 chłopców i 37 dziewcząt. Budżet szkolny wynosił 683 rb. 85 kop., z czego na dzierżawę lokalu 200 rb., na pensję nauczyciela 250 rb. rocznie.

- W roku 1910 wójt gminy Raciążek wynajął dla szkoły nowy lokal w domu Jana Pekrula przy ulicy Włocławskiej (Zdrojowej).

- Marjan Gembicki przejął obowiązki nauczyciela 2 stycznia 1912 roku. (red.); odtąd to on umieszczał notatki w kronice szkolnej.

- (...) zabrałem się do pracy z całą energią - próbowałem nawiązać z rodzicami pewien kontakt ściślejszy przez zebrania rodzicielskie, co mi się częściowo udało, bo chociaż więksi właściciele nieruchomości pozostali nadal w stosunku do szkoły obojętni, to jednak większość ogółu mieszkańców zaczęła się odnosić do spraw szkolnych coraz życzliwiej oraz: (...) obojętności ogółu do szkoły świadczy chociażby ten fakt, iż Ciehocinek, który miał większą możliwość posiadania własnego domu szkolnego niż inne wsie lub miasta, dotychczas go nie posiada.

- Szkoła zaś państwowa, utrzymywana z fundusów skarbowych, podatku szkolnego od właścicieli



Taniec - fragment popisu uczniowskiego z 1947 r.

nieruchomości Zakładu Kąpielowego i Warzelni Soli, zdawałoby się, wpływać na wszystko, tymczasem działało się przeciwnie - nauczyciel musiał o każdą chociażby najmniejszą rzecz dobijać się i prosić po kilka razy nim coś uzyskał dla szkoły. Lokal na szkołę wynajmowano zwykle w lichym domu, nie brano pod uwagę warunków zdrowotnych i innych, lecz liczone się z jednym, tj. aby był tani (...) sala szkolna była zawsze wilgotna, ciasna, zimna i brudna, gdyż odnawiano ją co trzy lata.

- Gdy w 1914 roku zaczęła się wojna i zarząd gminy uległ zmianie, ja przez półtora roku nie otrzymywałem pensji.

- 8 października 1915 roku otrzymałem pismo od władz okupacyjnych z zakazem, aby natychmiast przestać do kancelarii Polizei-Wacha w Raciążku wszelkie obrazy i portrety rosyjskie, znajdujące się w szkole.

- 5 listopada 1915 roku zjechał do Ciechocinka mianowany świeżo przez władze okupacyjne inspektor szkolny p. Rasek, zwiedził szkołę w towarzystwie ks. Wojciecha Helbicha i polecił mu zorganizować Radę Szkolną, której przewodniczącym został wyznaczony wspomniany wyżej ks. Helbich.

- W dniu 3 grudnia 1915 roku przewodniczący Rady Szkolnej (...) zwołuje pierwsze posiedzenie, w skład którego wchodzi: kierownik szkoły: Marjan Gembski, Stanisław Komosiński, Stanisław Łęgowski, Józef Szmidt, Józef Taff i Franciszek Tomaszewski. Radzie szkolnej w powyższym składzie osób okupanci powierzyli opiekę nad szkołą.

- Budżet szkoły w roku 1915 roku wynosił 2500 rubli, pieniądze pochodziły z podatków, kwest, zbiórek, amatorskich występów teatralnych.

- W 1916 roku uzyskano dla szkoły nowe obszerniejsze pomieszczenie w gmachu Sióstr Szarytek przy ul. Nowej. Urządzono tam trzy sale wykładowe i mieszkanie dla kierownika. Zaangażowano dwie nowe siły nauczycielskie. \*\*

\*\* materiały cytowane z artykułów Benjamina Kościelskiego.

Anna Migdalska



Taniec motylków - fragmenty przedstawienia z 1933 r.